

Indokolás az óvodai feladatok tervezett átszervezéséhez, felülvizsgálatához

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 2013. január 1-jén hatályba lépett rendelkezései közül a **IV. fejezet a helyi önkormányzatok társulásaira vonatkozó új szabályozást tartalmazza**. A Mötv. rendelkezései szerint 2013. január 1-jétől **csak jogi személyiséggel rendelkező társulások működhetnek**. A **Mötv. átmeneti rendelkezései közül a 146. § (1) bekezdés értelmében** a 2013. január 1. előtt megkötött önkormányzati társulási megállapodásokat a képviselő-testületeknek **felül kell vizsgálniuk, és Mötv. törvény rendelkezéseinek megfelelően kell módosítaniuk** a törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül, azaz **2013. június 30-áig**.

A felülvizsgálat egyaránt érinti:

- a jogi személyiséggel nem rendelkező, a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 8-9. § rendelkezései alapján létrejött önkormányzati társulásokat,
- a jogi személyiséggel rendelkező, a Ttv. 16. § rendelkezései alapján létrejött, és a törzskönyvi nyilvántartásba bejegyzett önkormányzati társulásokat,
- **valamint a többcélú kistérségi társulásokat.**

Fontos és lényeges elem, hogy a Ttv. és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: Tttv.) hatályát veszítette 2012. év végén, az önkormányzati társulások nem szűntek meg „**automatikusan**”, a törvény erejénél fogva. **A szabad társulás alkotmányos alapelve** (Alaptörvény 32. cikk (1) bek. k) pont) alapján az önkormányzati társulások a felülvizsgált és szükség szerint módosított, addigi társulási megállapodásuk, valamint szervezeti és működési szabályzatuk szerint működhetnek tovább. A társulás sorsa továbbra is a tagok kezében van. **Szabadon dönthetnek** a megszüntetésről, kiválásról, módosításról stb., **egyetlen törvényi korlát keretei között** (2013. július 1. után belső szabályaik nem lehetnek ellentétesek az új önkormányzati törvény IV. fejezetével).

A felülvizsgálat eredményeként a társulásban részt vevő önkormányzatok dönthetnek:

- a társulás megszüntetéséről vagy
- a korábbi társulási megállapodás módosításáról.

A társulási megállapodások törvény által előírt – főleg a szervezeti kereteket érintő – **módosulása** természetesen **azzal is járhat, hogy pl. valamelyik tag ki szeretne lépni a társulásból, vagy csatlakozni kíván hozzá**, ilyen esetben a hatályos jogszabály rendelkezései szerint kell eljárni. A feladat-ellátási kötelezettség minden esetben az önkormányzatot terheli, akkor is, ha a társulás megszűnik, vagy a társulási megállapodást módosítják. A Mötv. 41. § (6) bekezdésének megfelelően a képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására jogszabályban meghatározottak szerint:

- költségvetési szervet,
- gazdálkodó szervezetet,
- nonprofit szervezetet és
- egyéb szervezetet alapíthat, valamint
- szerződést köthet természetes és jogi személlyel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel.

A Mötv. 87. § -a alapján a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre. Így természetesen – hasonlóan a korábbi szabályozáshoz – most is van lehetőség, hogy több célra alakuljon társulás.

Az alapító önkormányzatok által ellátott feladatok, illetve **a társulási megállapodások felülvizsgálatát a köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény** (a továbbiakban: Köznev. tv.) **rendelkezéseire is figyelemmel kell elvégezni** (pl. intézményszerkezéssel kapcsolatos döntések határideje, vélemények bekérése)

A fentiekre tekintettel Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (1) bekezdés k.) pontjában biztosított szabad társulási jog alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 87-95.§-ai alapján a közszolgáltatási feladatok hatékonyabb, gazdaságosabb ellátása érdekében Mátraterenye-Mátranovák-Nemti önkormányzatok képviselő-testületei, mint alapító tagok önkéntes és szabad elhatározásukból, egyenjogúságuk tiszteletben tartásával, a kölcsönös előnyök és teherviselés alapján társulási megállapodást kötnének önálló jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati társulás, a Mátrai Önkormányzati Társulás létrehozására.

A társulás az alábbi feladat és hatásköröket látná el:

- a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 8.§-a szerinti óvodai ellátás a Társulási Tanács által alapított költségvetési szerv útján
- az 1993. évi C.tv. 62.§-a szerinti étkeztetésszolgáltatás vásárlás útján
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 152.§ (2) bekezdése szerinti gyermekétkeztetés: az óvodába és az intézményfenntartó központ által fenntartott iskolába járó gyermekek, tanulók étkeztetése szolgáltatás vásárlásával
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. tv. 90.§-a szerinti belső ellenőrzés, szakember közös megbízásával.

2008. szeptember 1-től Mátraterenye, Mátranovák, Nemti községek óvodáikat a Bátorterenye Kistérségi Társulás keretében, a Társulási Tanács által alapított óvoda tagintézményeként működtetik. A Mötv. Rendelkezéseinek megfelelően folyamatban van a többcélú társulás társulási megállapodásának felülvizsgálata. Ennek kapcsán a társult önkormányzatok egy része az óvodai feladatellátás jelenlegi formáját meg kívánja szüntetni és 2013. július 1. napjától ismét saját fenntartásban, vagy kisebb mikro-társulásban működtetné az óvodákat.

Az önkormányzatok képviselő-testületei három alternatíva közül választhatnak:

- **Továbbra is a felülvizsgált Kistérségi Társulás keretei között működtetik óvodájukat**
- **Mindhárom település önállóan látja el óvodai neveléssel kapcsolatos feladatát**
- **„Mikro térségi” társulás keretében együtt látják el a feladatot.**

Javaslatunk szerint a Közös Hivatal keretében már együtt működő önkormányzatoknak célszerű egy közös mikro térségi társulás keretében végezni feladataikat, ideértve az óvodák közös fenntartását is. A társulás gazdasági és adminisztratív feladatait a Mátraterenyei Közös Önkormányzati hivatal végezné. Megjegyezzük, hogy más gazdálkodó szervezet nem is áll rendelkezésre az óvodák gazdasági feladatainak ellátására, akár egyénileg, akár társulásban működik az óvoda. Az önálló működtetéssel szemben egy kézben, összefogottabban, a párhuzamos feladatellátást elkerülve

gazdaságosabban végezhetőek a feladatok, lehetőség nyílik jogi személyiségű társulások részére kiírt pályázatok benyújtására. Előzetes számítások alapján közvetlen pénzügyi megtakarítással ugyan nem jár a jelenlegi kistérségi társulásnál kisebb társulás létrehozása, (többször normatíva lehívására nincs lehetőség) viszont előnyeként emelhetjük ki a jelenlegi formával szemben, hogy átláthatóbbá válik a működés, a képviselő-testületeknek nagyobb rálátása lesz az intézmények működésére, különös tekintettel a gazdálkodásra, intézmények karbantartására. *(Jelenleg sokszor az sem megoldott, hogy ki tartja karban az udvart, ki nyírja a fűvet. Erre a tervezett társulási formánál garanciális szabály a helyi polgármesterek tagsága.)* Tehát közelebb kerülnek a döntések az ellátottakhoz. A települések hosszú távú együttműködési szándéka szintén minél több feladat közös keretek között történő ellátását indokolja, tekintettel arra, hogy megállíthatatlanul csökken a lakosság szám, ezzel együtt a kötelező feladatokhoz kapcsolódó ellátotti létszám is. Szakmai tekintetben a társulási forma biztosítja a „kollektív tudás” előnyeit, ugyanakkor a helyi döntés hozók önállósága is megmarad, mivel a képviselő-testületek a feladatellátás-, intézményfenntartás- gyakorlását csak átruházzák az adott társulásra.

Mátraterenye, 2013. május 14.

Készítette: Mátraterenyei Közös Önkormányzati Hivatal